
Wstęp

W opracowaniu, które oddajemy do rąk czytelników, zwracamy uwagę na ważny problem dotyczący wrogiego przejęcia przedsiębiorstwa, który nierzadko występuje w praktyce gospodarczej.

W pracy przedstawiamy możliwości ograniczenia, a nawet wyeliminowania takiego ryzyka.

Zależy to w dużym stopniu od wyboru ścieżki rozwoju przedsiębiorstwa, a przede wszystkim zaś od umiejętności zarządzania kapitałami, którymi dysponuje lub może dysponować firma. Przedsiębiorstwo ma do wyboru dwa warianty wzrostu. Może to być wariant z wykorzystywaniem czynników wewnętrznych pomnażania majątku lub wariant oparty na czynnikach zewnętrznych. Oba warianty obarczone są ryzykiem wrogiego przejęcia.

Praca składa się z dwóch części – teoretycznej i empirycznej. W części teoretycznej przedstawione zostały etapy i motywy fuzji i przejęć, strategie, jakie mają do wyboru przedsiębiorstwa, a w tym:

- wybór wariantu wykorzystania wewnętrznych czynników wzrostu i ich wpływ na ewolucyjny rozwój przedsiębiorstwa w aspekcie ograniczenia lub wyeliminowania ryzyka wrogiego przejęcia,
- wariant wykorzystania zewnętrznych czynników wzrostu, ich wpływ na skokowy rozwój przedsiębiorstwa.

Oba warianty rozwoju prowadzą do utworzenia grupy kapitałowej. W wariantcie pierwszym jest to droga ewolucyjna, wolniejsza. W wariantcie drugim rozwój prowadzący do utworzenia grupy kapitałowej może być rozszerzony (rozwój skokowy). Utworzenie grupy kapitałowej stwarza potrzebę oceny efektywności ulokowanych kapitałów w spółkach zależnych. Z tego względu przedstawiona została istota i struktura grup kapitałowych oraz metody oceny efektywności ich działania.

Zaprezentowano również występujący w literaturze rynkowy rozwój przedsiębiorstwa – od rynku lokalnego do międzynarodowego.

Istotnym problemem pracy jest przedstawienie na podstawie szerokiej literatury przedmiotu istoty i rodzajów fuzji oraz przejęć wraz z motywami nabywcy i sprzedawcy, a także możliwości obrony przed wrogimi przejęciami przedsiębiorstwa.

Część empiryczna ma charakter badawczy. Obejmuje ona dwa rozwinięte studia przypadków, w ramach których przeanalizowane zostały dwie firmy. Każda z nich obrała inną ścieżkę rozwoju. Spółka, która zastosowała wariant wykorzystywania zewnętrznych czynników wzrostu, stała się podmiotem wrogiego przejęcia. Druga spółka przyjęła wykorzystywanie wewnętrznych czynników wzrostu i ograniczyła do minimum ryzyko wrogiego przejęcia. Zarząd tej spółki w sposób profesjonalny zarządzał kapitałami, którymi dysponował.

Przedstawiliśmy również szeroko prezentowane w literaturze metody i narzędzia obrony firmy przed wrogimi przejęciami, które są dość powszechnie stosowane w gospodarce rynkowej. Po omówieniu dwóch przypadków w rozwiniętej formie przeanalizowaliśmy w syntetycznym ujęciu kilka zdarzeń wrogich przejęć, zarówno udanych, jak i zakończonych niepowodzeniem. Miały one miejsce na polskim rynku kapitałowym.

Inne przypadki (mniej rozwinięte) udanych i nieudanych wrogich przejęć przedstawionych w publikacji:

- udana i nieudana próba przejęcia polskich firm przez inne firmy,
- firmy chińskie na rynku fuzji i przejęć, w tym w Polsce,
- inwestowanie przedsiębiorstw chińskich w Polsce.

Nie wszystkie fuzje i przejęcia są efektywne. Wynika to w dużej mierze z nieumiejętnej wyceny przejmowanych firm i oczekiwanych rezultatów synergetycznych. Z tego względu przedstawiliśmy różne metody wyceny wartości przejmowanych firm.

Przedstawiona praca może być użyteczna dla przedsiębiorstw, które mają na celu ograniczenie lub wyeliminowanie ryzyka wrogiego przejęcia. Firmy przejmujące powinny z dużą ostrożnością lokować kapitały w ramach fuzji i przejęć. Do tego celu przydatne są omówione metody wyceny wartości przedsiębiorstw.

Autorzy